

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 130.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, če-
trtek in soboto

Ljubljana, četrtek 3. decembra 1936

Cena posamezni
številki din 1'50

Na novi in trdni podlagi Ustanovni občni zbor zadruga „Konzorcij Trgovskega lista“

Nemilo iznenadeni so bili pred dobrima dvema tednoma vsi naročniki in bralci »Trgovskega lista«, ko je »Trgovski list« po svoji tako zelo uspešni kranjski številki nenadoma izostal. Iznenadenje je bilo tem večje, ker se je zlasti v letošnjem letu zanimanje za »Trgovski list« v vsej naši gospodarski javnosti silno dvignilo, da se je tudi znatno povečalo število naročnikov. Zato ni čuda, da so nas naročniki neprestano spraševali po telefonu in po dopisnicah, zakaj »Trgovski list« ne izhaja ter nam pisali, da se mora redno izhajanje »Trgovskega lista« na vsak način zagotoviti. To živo zanimanje za »Trgovski list« je bilo jasn dokaz, da slovenska gospodarska javnost »Trgovski list« ne more in ne sme več pogrešati in zato je bilo sprejeto z največjim zadoščenjem naše zadruge, da se bo vprašanje »Trgovskega lista« v kratkem ugodno rešilo.

In danes moremo z zadoščenjem sporočiti svojim prijateljem in slovenski gospodarski javnosti, da se je to tudi zgodilo in da je v bodoče redno izhajanje »Trgovskega lista« zagotovljeno. Na praznik državne zedinjenosti je bila ustanovljena v Ljubljani zadruga »Konzorcij Trgovskega lista« ter je dobil s tem »Trgovski list« tako krepko gospodarsko podlago, da ni njegovo nadaljnje redno izhajanje več nikako vprašanje. Želja, da se postavi »Trgovski list« na krepko gospodarsko podlago, je bila tudi glavni vzrok, da je bilo redno izhajanje »Trgovskega lista« trenutno prekinjeno.

Upamo zato, da so sedaj tudi vsi naši prijatelji in naročniki z dosegeno rešitvijo zadovoljni in da nam ne bodo le ohranili svojo dosedanje naklonjenost, temveč nam pridobili tudi novih naročnikov in novih prijateljev. Krog bralcev »Trgovskega lista« se mora še povečati, ker bo potem mogel »Trgovski list« še z večjim uspehom zagovarjati težnje in potrebe slovenskega gospodarstva. Zato naj bo ustanovitev zadruga »Konzorcij Trgovskega lista« nov podnet za vse zavedne trgovce in za vse naše gospodarske ljudi, da bodo še v večji meri delovali za napredek in za razširjenje »Trgovskega lista«.

Pri tej priliki pa moramo naglasiti še naslednje: »Trgovski list« je glasilo slovenskih trgovcev, obenem pa tudi glasilo vseh slovenskih gospodarskih stanov in vsega slovenskega gospodarstva. Zato bo tudi v bodoče z vso verno branil interese vseh gospodarskih stanov ter gosledno propagiral načelo solidarnosti vseh slovenskih gospodarskih ljudi. V duhu tega načela so tudi sestavljena pravila nove zadruga »Konzorcij Trgovskega lista« in zato se glasi § 3. teh pravil, da more postati član zadruga ne le vsak samostojen trgovec in vsaka trgovska organizacija, temveč tudi vsi drugi gospodarski ljudje in druge gospodarske organizacije, ki smatrajo »Trgovski list« kot svoje glasilo ter propagirajo načelo solidarno-

sti slovenskih gospodarskih stanov. Zato tudi vabimo vse slovenske gospodarske ljudi in vse slovenske gospodarske organizacije, da se prijavijo kot člani nove zadruga in s tem omogočijo, da bo slovenska gospodarska javnost imela glasilo, kakršnega potrebuje.

Po ustanovitvi nove zadruga za izhajanje »Trgovskega lista« s še večjo vmeno na delo za razširjenje »Trgovskega lista«, bodi geslo vseh slovenskih gospodarskih ljudi!

Da se ne bi ustanovitev nove zadruga zavlekla, so bila izrečno povabljeni na ustanovni občni zbor le združenja trgovcev, ki naj bi tvorila kot najbolj interesirane organizacije jedro nove zadruga. Te svoje dolžnosti do svojega stanovskega glasila se je večina združenj tudi zavedala ter je bil ustanovni občni zbor od zastopnikov združenj zelo dobro obiskan. Tako so bila na ustanovnem občnem zboru zastopana naslednja združenja: Ljubljana-mesto (predsednik Karl Soss), Ljubljana-okolica (predsednik Jernej Logar), Maribor-mesto (predsednik Ferdo Pinter), Laško (predsednik Pavlin), Ribnica (predsednik Josip Divjak), Logatec (preds. Stanko Lenarčič), Celje-okolica (predsednik Josip Tiršek), Ljutomer (Rudolf Pušnjak), Ptuj-mesto (predsednik Milko Senčar), Brežice (predsednik Ivan Vidmar) in Novo mesto (predsednik Edmund Kastelic). Predsednik združenja v Murski Soboti, g. Čeh, je v posebni brzojavki sporočil, da je združenje sklenilo, da vstopi v novo zadrugo in da se mora »Trgovski list« na vsak način ohraniti. Trgovci ne smejo glede lastnega stanovskega glasila zaostati za drugimi stanovi. Svoj pristop so nadalje priglasila tudi še naslednja združenja: Kamnik, Kranj, St. Lenart, Slov. Bistrica, Slovenji Gradec in Slovenske Konjice. Ustanovnega občnega zbora nove zadruga so se udeležili še prvi urednik »Trgovskega lista« Zelenik, trgovec Stanko Florjančič iz Ljubljane, urednik »Trgovskega lista« in drugi.

Ustanovni občni zbor je otvoril predsednik Ivan Jelačin, ki je po kratkem pozdravu vseh navzočih zborovalcev imenoval za zapisničarja tajnika ljubljanskega združenja g. Šmucea, nato pa takoj prešel na dnevni red ter podal kratko poročilo pripravljalnega odbora.

V svojem poročilu je na kratko podal historiat prevzema »Trgovskega lista« po posebnem konzorciju. List je bil prevzet brez vsakega deficita in enako čistega bo prevzela tudi nova zadruga. Da bi se razširil krog bralcev in naročnikov »Trgovskega lista«, je bila ustanovljena sobotna številka lista kot posebna tedenska številka. Posrečilo se je, da se je zelo veliko trgovcev tudi naročilo na tedensko izdajo, da se tiska sobotna številka že v nakladi 4500 izvodov. Sam se je udeležil letos spomladi 18 občnih zborov združenj

ter na vseh občnih zbora propagiral načelo obvezne naročbe za vse člane združenj na tedensko številko »Trgovskega lista«. S to propagando se mu je tudi v resnici posrečilo pridobiti »Trgovskemu listu« nad 3000 novih naročnikov. Njegovo prizadevanje je bilo, da postavi list na trdno finančno podlago, da bi se redni izdatki lista že krili iz naročnine in inseratov. Takoj v prvem letu pa se to seveda ni moglo doseči in list brez subvencije Zbornice za TOI ne bi mogel izhajati. Zato je nujno potrebno, da ostane ta subvencija listu ohranjena in storil bo tudi vse potrebno, da se ta cilj doseže.

Vse, kar je bilo mogoče, da se »Trgovski list« razširi, se je storilo, ter so se v ta namen začele izdajati tudi posebne številke, ki

so posvečene gospodarstvu naših važnejših gospodarskih središč. Poseben uspeh je doživela kranjska številka, pripravljajo pa se že nove podobne številke.

Izkazalo pa se je za potrebno, da se postavi »Trgovski list« z razširjenjem konzorcija na širšo podlago. Spoznalo se je, da bi bila najprimernejša oblika za ustanovitev konzorcija zadruga in skupno s tajnikom zbornice dr. Plesom in urednikom »Trg. lista« je sestavil tudi pravila za novo zadrugo. Ta pravila so bila poslana vsem združenjem in današnji občni zbor naj definitivno določi besedilo pravil.

Po z odobravanjem sprejetem poročilu predsednika Jelačina so bila v zelo stvarni in res izčrpni debati nova pravila z majhnimi izpremembami sprejeta.

Iz novih pravil

posnemamo:

Ime zadruga je »Konzorcij Trgovskega lista«, r. z. z. o. z., njen sedež je v Ljubljani.

Glavni namen zadruga je izdajanje »Trg. lista« in drugih publikacij za pospeševanje slovenskega gospodarstva ter si more v ta namen ustanoviti tudi lastno tiskarno.

Član zadruga more postati vsak samostojen trgovec, ki je jugoslovanski državljan, vsaka trgovska organizacija, pa tudi pripadniki drugih gospodarskih stanov in druge gospodarske organizacije, ki smatrajo »Trg. list« za svoje glasilo in propagirajo načelo solidarnosti slovenskih gospodarskih stanov.

Vsak član zadruga jamči za obveznost zadruga s svojim deležem in še enkratnim zneskom, kolikor znaša vsak delež.

Delež znaša za pravne osebe din 1000,—, za fizične pa din 100, pristopnina pa za pravne osebe din 1000,— in za fizične din 100.

Deleži se ne obrestujejo in dobiček se ne izplačuje, prav tako pa tudi ne nobene tantieme in na-

grade in jih ne sme dovoliti niti občni zbor.

Organi zadruga so: načelstvo, eksekutiva, nadzorstvo in občni zbor.

Načelstvo, ki ga izvoli občni zbor za dobo 3 let, sestoji iz 10 do 24 članov, od katerih mora biti najmanj polovica predstavnikov včlanjenih trgovskih združenj. Načelstvo se mora vedno ravnati po sklepih občnega zbora.

V svrhu hitrejšega poslovanja se ustanovi eksekutiva načelstva, kateri pripadajo načelnik, oba podpredsednika, tajnik in blagajnik.

Nadzorstvo šteje pet članov, od katerih mora imeti predsednik in še en član stalno bivališče v Ljubljani.

Redni občni zbori morajo biti enkrat v letu, in sicer najkasneje do konca maja.

Na občnem zboru ima vsak član toliko glasov, kolikor deležev, toda nikdar ne več kot 10.

Če se zadruga razdruži, pripade njeno premoženje »Trg. bolniškemu in podpornemu društvu v Ljubljani«.

Nato se je izvolilo

prvo načelstvo zadruga,

ki naj tudi izvrši vpis zadruga v zadrugi register.

Ceprav šteje načelstvo po pravilih 10 do 24 članov, se je izvolilo za enkrat le 14 članov, da se morejo izbrati v načelstvo tudi združenja, ki še niso prijavila svojega vstopa v zadrugo, zlasti pa, da morejo v načelstvu sodelovati tudi druge gospodarske organizacije Slovenije. Zato se bodo te v prihodnjih dneh tudi povabile k pristopu.

Izvoljeno je bilo nato soglasno naslednje začasno načelstvo: predsednik Ivan Jelačin, podpredsednika Karel Soss in Ferdo Pinter iz Maribora; člani: Viktor Meden, Ljubljana, dr. Ivan Pless, tajnik Zbornice za TOI, Milko Senčar, Ptuj, Edmund Kastelic, Novo mesto,

Stanko Lenarčič, Nova vas pri Rakeku,

Vinko Pavlin, Trbovlje, Franjo Sirc, Kranj, Franjo Čeh, Murska Sobota, Ivan Rojnik, Slovenji Gradec, Martin Šumer, Slov. Konjice in Ivan Vidmar, Brežice.

V nadzorstvo so bili izvoljeni: predsednik Stanko Florjančič, Ljubljana, podpredsednik Jernej Logar, St. Vid nad Ljubljano,

Venčeslav Vilar, Ljutomer, Anton Strgar, Kamnik, in Leo Ratej, Sv. Lenart. Eksekutiva načelstva se je konstituirala takole:

Ivan Jelačin, načelnik, Karl Soss in Ferdo Pinter, podnačelnika, dr. Ivan Pless, tajnik, in Viktor Meden, blagajnik.

Predsednik Jelačin je nato podal jasno sliko o finančnem stanju lista ter v zvezi s tem naloge nove zadruga. Zlasti je opozoril na zaostanke nekaterih združenj, ki naj čim prej poravnajo svoje obveznosti do lista.

Pri slučajnostih se je spominjal prvi urednik »Trgovskega lista«, g. Zelenik, prvih časov lista ter izrekel željo, da bi bili inserati listu zopet tako bogat dohodek kot nekdanj, ko je imel »Trgovski list« tudi po štiri strani inseratov. Opozorjal je nadalje na težko nalogo urednika »Trgovskega lista«, ki ga naj trgovci podpirajo tudi z rednimi dopisi iz svojih krajev. Trgovci morajo skrbeti, da bo urednik vedno zadostno informiran o njih potrebah.

Ko so govorili še gg. Florjančič, Senčar in drugi ter opozarjali na potrebo večjega dela za list, je zaključil predsednik Jelačin v vsakem pogledu uspešni ustanovni občni zbor.

Trdna gospodarska podlaga »Trgovskega lista« je ustvarjena, na delo, da bo ta podlaga tudi dobro ukoriščena!

Cenj. naročnikom sporočamo, da smo številko izdali kot tedensko številko, da bodo vsi naši bralci informirani o ustanovitvi zadruga »Konzorcij Trgovskega lista«.

Ker je bilo redno izhajanje »Trgovskega lista« prekinjeno, smo morali sprejeti v današnjo številko tudi nekaj starejših sestavkov ter tudi dati večje mesto drobnim vestem.

Odslej pa bo »Trgovski list« zopet redno izhajal in prosimo vse svoje prijatelje, da nas podpirajo ne le z nabiranjem novih naročnikov in inseratov, temveč tudi z dopisi ter rednim informiranjem.

Ljubljanski velesjmi

v prihodnjem letu bodo: spomladanski od 5. do 14. junija, jesenski pa od 1. do 12. septembra. — Spomladanskemu velesjmu bo priključena jubilejna razstava slovenskega novinarstva, za jesen pa so predvidene državna lovska razstava, razstava lovske psov in pa športno-ribarska razstava.

Veliki popusti na zlato nedeljo

Bliža se zlata nedelja t. j. 20. t. m. Ljubljanski trgovci pripravljajo za to nedeljo, ko bodo trgovine ves dan odprte, izredne ugodnosti pri nakupu blaga. — Kupujoče občinstvo že sedaj opozarjamo, zlasti podeželsko, da ne zamudi te prilike in da na zlato nedeljo pohiti v Ljubljano.

Na naslov poštne uprave

Prav za prav bi morali napisati na naslov poštne ministrstva, ker vemo, da ljubljansko pošto ravnateljstvo tudi pri najboljši volji ne more nastaviti toliko pismonoš, kakor bi bilo treba. Pa da se vrnemo k naši zadevi.

Ce kdo piše v Zagreb in odda popoldne pismo na ljubljanski pošti, ga dobi naslovnik drugi dan ob 8. zjutraj v roke. Če pa odda istočasno pismo na ljubljansko pošto na naslovljenca, ki živi na Mirju, potem ga prejme ta šele ob 1. uri popoldne.

Pismo iz Ljubljane v Zagreb potrebuje torej 5 ur manj kakor pismo iz Ljubljane na Mirje, ki pa je tudi še čisto v Ljubljani in ki je bilo v Ljubljani že davno pred inkorporacijo okoliških občin.

Da je tako kasno dostavljanje pismen še mogoče v današnji dobi hirega tempa, je pač nekaj tako nezasišane, da bi se moralo tudi pošto ministrstvo v Beogradu že enkrat zganiiti in povečati v Ljubljani število pismonoš, da bi ti tudi mogli takoj dostavljati pisma.

Prosimo gospode poslance, da v skupščini o tem spregovorijo in da zahtevajo povečanje kreditov za ljubljansko pošto, da se takšni primeri ne bodo več dogajali.

Zaposlenost delavstva v Ljubljani padla

V zadnjem »Narodnem blagostanju« sta bili objavljeni dve zaporedni notici o zaposlenosti delavstva v naši državi. Prva je bila napisana na podlagi statističnih podatkov SUZORA, druga pa na podlagi zadnjega izkaza OUZD.

V prvi notici mora tudi »Narodno blagostanje« konstatirati, da je tako v Zagrebu kot v Beogradu število zaposlenih delavcev napredovalo, dočim je v Ljubljani nazadovale, kakor kažejo te številke:

Število zavarovancev pri Suzoru	1935	1933
v Beogradu	60.549	54.409
v Zagrebu	54.457	51.355
v Ljubljani	18.468	19.279

Število zavarovancev je torej napredovalo v Beogradu za nad 6000 ali 10 odstotkov, v Zagrebu za nad 3000 ali za 6 odstotkov, v Ljubljani pa je padlo za 800 ali za 4 odstotke.

Tako je zopet enkrat s številkami dokazano, da je brez podlage ona za Slovenijo tako škodljiva bajka o njenem bogastvu.

Seveda pa se »Narodno blagostanje« samo s številkami Suzora ni moglo zadovoljiti in je zato hitro objavilo še številke OUZD za oktober, ki je redno mesec največje zaposlenosti delavstva. Naravno je, da je bila tudi v Sloveniji v oktobru letos zaposlenost večja ko lansko leto in tudi delavske mezde so se popravile. To pa je predvsem zasluga podjetnikov v Sloveniji, ki se pač zadovoljujejo z manjšimi dobički ko pa podjetniki drugod v državi. Samo značilno je, da se »Narodno blagostanje« ob nizke mezde delavstva v drugih in njemu najbližjih pokrajinah niti najmanj ne spodtakne.

Poročilo OUZD objavlja »Narodno blagostanje« pod naslovom, da se je v oktobru dvig mezd in zaposlenosti v Dravski banovini nadaljeval. Pozabilo pa je »Narodno blagostanje« dostaviti, da se je v drugih pokrajinah zaposlenost še v večji meri povečala. Če hoče biti »N. b.« objektivno, potem se mora ozirati tudi na statistiko iz drugih pokrajin, in kaj pravi ta, smo že povedali, ko smo citirali številke SUZORA o številu zavarovancev v Zagrebu, Beogradu in v Ljubljani.

Povsod je zaposlenost večja ko v Ljubljani, pri tem pa je še draginja v Ljubljani bolj narasla ko drugod. In kljub tem žalostnim dejstvom bi nekateri še hoteli klepetati o bogastvu Slovenije!

Centralizacija denarništva se nadaljuje

Podružnica Priv. agrarne banke v Ljubljani ne bo avtonomna

Po »Jugoslovanskem Kurirju« smo prevzeli vest, da bodo na novo ustanovljene podružnice Priv. agrarne banke v Ljubljani in Zagrebu popolnoma avtonomne in da bo imela svoj posebni podružnični upravni svet, čegar predsednika in trojico članov bi imenoval ban, trojico pa upravni svet centrale v Beogradu.

Sedaj pa poročamo isti »Jugoslovanski Kurir«, da je ta vest netočna in da bo naloga novih podružnic samo ta, da se z njimi pospeši likvidacija kmetijskih dolgov. Predlog o avtonomiji teh podružnic pa da je nastal izven Priv. agrarne banke in ona o tem predlogu sploh ni bila obveščena. Ustanovitve avtonomnih podružnic PAB da bi bila v nasprotju z veljavnim zakonom, po katerem odgovarja za delo in posle podružnic samo upravni odbor v Beogradu. Pravila novih podružnic PAB v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu pa da morajo biti v skladu s tem zakonom, to pa pomeni, da morajo biti ustanovljene na podlagi centralizacije. Tudi Narodna banka ima svoje podružnice v državi, toda odgovornost za njih delo in poslovanje pada na upravni odbor Narodne banke v Beogradu, ki sklepa tudi o vseh glavnih poslih podružnic. Ravnatelj podružnic PAB bodo pooblašeni za dajanje manjših kreditov, toda o večjih kreditih bo sklepal samo upravni odbor v Beogradu.

S to utemeljitvijo in s tem pojasnilom nikakor ne moremo biti zadovoljni. Po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov je postala PAB naravno centralna banka za vse kmetijske dolge in s to uredbo se je raztegnilo njeno poslovanje tudi na ozemlja, na katerih pred tem ni imela skoraj nobenih poslov. PAB je bila dejansko agrarna banka samo za vzhodne kraje, kjer je bila kmetovalcem zaradi oduševskih obresti, ki so bile v tamošnjih krajih v navadi, tudi v resnično pomoč. V Sloveniji pa je dobil kmetovalec pri svojih hranilnicah in posojilnicah posojilo ceneje kakor bi ga dobil pri PAB in brez vseh tistih velikih formalnosti, kakor so se zahtevale pri PAB. Zato tudi o poslovanju PAB v Sloveniji pred uredbo o likvidaciji kmetijskih dolgov skoraj ni bilo govora. Če pa se sedaj raztegne nakrat poslovanje PAB v tako veliki meri tudi na Slovenijo in če bodo skoraj vsi naši denarni zavodi morali delati za PAB, potem je tudi edino prav in pravilno, če se tudi

ustroj PAB izpremeni in prilagodi novim razmeram.

Zato moramo vztrajati pri zahtevi, da se poslovanje PAB decentralizira in da so nove podružnice PAB v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu avtonomne. Gre za naš denar in zato imamo tudi pravico zahtevati, da sodočimo o tem denarju. Če so sedanja pravila PAB decentralizaciji nasprotna, potem je treba pač ta pravila izpremeniti, ne pa zaradi nesodobnih pravil decentralizacijo preprečiti.

Decentralizacija PAB pa je tudi iz poslovnih ozirov nujno potrebna. Če bo o vsakem kreditu odločal upravni svet v Beogradu, potem je več ko gotovo, da bo vse poslovanje zelo zavlačeno, kar dokazuje že nešteto izkušenj. V oficialni »utemeljitvi« nadaljnje ohranitve centralistične ureditve PAB pa se pravi, da se bodo podružnice ustanovile baš zato, da se likvidacija kmetijskih dolgov pospeši. Če se hoče to v resnici izvesti, potem pač ni druge poti, kakor da se da podružnicam čim večja avtonomija. Podružnice, ki morajo za vsako malenkost vpraševati v Beograd, ne bodo nikdar hitro poslovale. O tem pač ni tre-

ba izgubljati nobenih nadaljnjih besed.

Najmanj pa, kar bi se moralo zahtevati, če ostane pri sedanji centralistični ureditvi PAB, katero pa bodo — kakor upamo — naši zastopniki preprečili, je to, da se sestava upravnega sveta PAB v Beogradu popolnoma izpremeni. Ze iz sestave tega upravnega sveta se mora videti, da je to vsedržavni zavod, ne pa le beograjska banka, in zato morajo biti v upravnem svetu vse pokrajine enakomerno zastopane. Moč države je v pokrajinah, ne pa v Beogradu in zato morajo tudi zastopniki 9 banovin imeti v upravnem svetu PAB večino. Samo na ta način je tudi dana možnost za kontrolo, da se bo denar PAB v resnici enakomerno uporabljal za vse pokrajine v državi. Ta zahteva je tem bolj utemeljena, ker je bila PAB ustanovljena z denarjem vseh davkoplačevalcev in tudi še danes vsi davkoplačevalci jamčijo za njeno dividendo. Vsaj v upravnem svetu PAB v Beogradu se mora decentralizacija izvesti!

Popolnoma moramo odkloniti tudi primero z Narodno banko. Posli Narodne banke so pač precej različni od poslov PAB in zato

ne more biti organizacija Narodne banke čisto takšna ko organizacija PAB. Toda malo manj centralizma niti Narodni banki ne bi škodovalo, saj so vse velikanske izgube, ki jih je doživela Narodna banka pri svojih kreditih, nastale v krajih okoli Beograda. Prav nič ne bi škodovalo Narodni banki, če bi tudi njene podružnice dobile malo več avtonomije. Prav tako pa bi bilo tudi le v korist vsemu našemu narodnemu gospodarstvu, če bi v raznih njenih odborih dobili tudi zastopniki iz drugih banovin malo besede. Za odbor za kontrolo uvoza se je to tudi že ponovno zahtevalo.

Zaradi slabih izkušenj v preteklosti in zaradi boljšega poslovanja v bodočnosti moramo zahtevati, da se napravi centralizaciji denarništva konec in da se z decentralizacijo zopet poživijo delovanje denarnih zavodov v banovinah in s tem tudi dvigne vse denarništvo države.

Danes državni denarni zavodi sicer še dobro napredujejo, ker morejo prevzemati posle zasebnih, kako pa bodo poslovali potem, ko zasebnih denarnih zavodov ne bo več, ko bodo prenehali oni zavodi, ki zbirajo denar iz naroda in v katerih se prav za prav edino nabira narodni kapital? Centralizacija denarništva je zato znak največje in silno škodljive kratkovidnosti, ki ne more ostati brez zlih posledic.

Zato pa konec centralizaciji denarništva in z ustanovitvijo avtonomnih podružnic PAB naj se ta konec tudi začne!

Niti samopomoč trgovcev

ne pomaga proti nelegalni trgovini

V svojem listu smo že ponovno opozorili, s kakšno doslednostjo preganjajo zagrebške oblasti nelegalno trgovino in obenem opozorili, kako se ta nemoteno pri nas širi, ker se ali premilo ali pa sploh ne kaznujejo oni, ki so zasedeni v nelegalni trgovini.

Na nujnost obrambe pred nelegalno trgovino je opozorilo tudi nedeljsko »Jutro« s člankom, ki zasluži vse priznanje. Tako opozarja, kako se mora trgovina v času rastoče davčne in socialne obremenitve zavarovati pred nelegalno trgovino, ki ne plačuje nobenih davčnin. List opozarja tudi na stroge kazni, ki jih predvideva postava proti nelegalni trgovini, saj znašajo kazni tudi do 10 tisoč dinarjev.

Pa tudi v samem interesu kupcev je, da se nelegalna trgovina prepreči, kakor pravilno poudarja list, saj morejo krošnjari kupca vedno prevariti, ko pa kupec proti njim sploh nima nobene možnosti reklamacije. A tudi tihotapstvo se širi s krošnjarijem, ki bi že zaradi tega moralo biti vedno pod strogim nadzorom.

»Jutro« opozarja nato na boj legalne trgovine proti krošnjarstvu, ki pa doslej ni rodil nobenega pravega uspeha, kajti krošnjarstvo se širi še nadalje. Kje je vzrok teh neuspehov? List meni, da bi se ti neuspehi nehali, če bi se slovenski trgovci tako borili proti krošnjarstvu kakor v Zagrebu. Tam so namreč trgovci organizirali popolno samopomoč in nastavili sami posebne organe, ki zasledujejo krošnjarstvo. Posledica tega je, da je bilo samo v Zagrebu v zadnjih dveh in pol letih kaznovanih zaradi nelegalne trgovine že nad 500 oseb in s prav občutnimi globami, ki so znašale tudi 1500, 2000 in 3000 din. Na enak način bi morala postopati tudi slovenska združenja trgovcev.

Na ta nasvet moramo člankarju odgovoriti, da slovenska združenja tako tudi že davno postopajo. Cela vrsta gremijev je že nastavila posebne ljudi, da preganjajo krošnjarije in da prijavijo vsak primer nelegalne trgovine. To so storila Združenja trgovcev v Ljubljani, Kranju, Murski Soboti itd., toda krošnjarstvo se kljub temu ne neha!

Zakaj? Ker blasti krošnjarjev ne kaznujejo, kakor bi morale. Znan je primer, ko je bilo v Ljubljani odkrito celo skladšče krošnjarjev z manufakturo, ko je bilo dolazano, da so krošnjari po obsegu svojih poslov že med najuspešnejšimi trgovci, a tudi ta flagrantna kršitev zakonitih p. d. p. so je ostala skoraj brez vseh posledic. In to se ponavlja dosledno! Krošnjariji se prijavljajo oblastem, te jih zaslišijo, navadno odpuste brez kazni ali pa jih kaznujejo tako malo, da ni kazni že nobene, ka. . ., temveč je skoraj nekako dovoljenje za nadaljnje krošnjarije. Dokazano je bilo n. pr., da zaslužijo krošnjariji z manufakturnim blagom tudi do 2.000 din in več na dan, če je potem kakšen krošnjar kaznovan s 100 din globe, potem ga ta kazen pač ne bo odvrgla od krošnjarija. Vsak dan itak ni prijet, da to kazni z lahkoto preboli.

In v tem popuščanju oblasti do krošnjarjev je vzrok, da se to nikakor ne neha, pa čeprav so zakonski predpisi tako jasni, da bolj biti ne morejo. Naredba ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928. določa čisto jasno, kdaj je krošnjarstvo sploh prepovedano in v katerih primerih je dovoljeno. Tako je krošnjarije v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj sploh prepovedano, toda kdaj se meni za to prepoved. Banska uprava je na prizadevanje trgovskih združenj tudi ponovno izdala okrožnico, v kateri opozarja na to naredbo trgovskega ministra, toda tudi te okrožnice niso odpravile zla. Pa kako bi ga tudi, če pa krošnjariji celo po uradih z uspehom prodajajo svoje blago!

Slovenski trgovci se že od davna zavedajo, da je proti krošnjarstvu potrebna tudi samopomoč. Ze leta 1929. je Zveza trgovskih združenj izdala v tem smislu tudi na vsa trgovska združenja posebno okrožnico. Na občnih zborih zveze in trgovskih združenj se je tudi ponovno opozarjalo na potrebo samopomoči, in da ne brez

uspehov, smo že preje dokazali, ko smo navedli nekatera združenja, ki so v ta namen nastavila posebne nameščenice.

Toda vsa samopomoč ne pomaga, če ne store svoje dolžnosti tudi oblasti in zato sedaj po »Jutrovem« članku ponovno apeliramo na oblasti, da napravijo že enkrat konec nelegalni trgovini, ki je v občutno škodo tudi državnim blagajni.

Zakonski predpisi se morajo že enkrat začeti izvajati tudi proti nelegalni trgovini!

POMNITE

da dobite pri

RADIO-DOBERLET
D. Z. O. Z.

Ljubljana - Kongresni trg 8

izredno dober

3 cevni aparat

TEFAG 32 K

za Din 190—

m e s e č n o

Dve zelo važni knjižici

Vse interesente opozarjamo, da sta izšli v zbirki »Zakoni in uredbe«, ki jo izdaja tiskarna Merkur v Ljubljani, dve za sedanjo dobo izredno važni knjižici. In sicer kot I. I. zvezek zbirke »Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov«, kot I. I. zvezek pa »Pravilniki k uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov«. Obe knjižici se dobivata pri zgoraj omenjeni založnici, in sicer prva po 3 din, druga (pravilniki) pa po 6 dinarjev. Poština se računa posebej. Obenem opozarjamo tudi, da se dobiva istotam tudi novo potrdilo, kdo je kmet. To potrdilo stane 1 din. Čim dospe denar, se naročila nemudoma izvrše.

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Velepražarna za kavo

Mlinizadišave

Glavna zaloga rudniških vodá

Brzjavni naslov:

SARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Politične vesti

Na resolucijo dunajske konferen-
ce držav rimskega pakta, ko te
uhtevajo enakopravnost Madjar-
ce glede oboroževanja, so odgo-
orile države Male antante s po-
bnim komunikacijem. V tem ko-
munikaciji pravijo, da niso načelno
proti tej enakopravnosti, vendar
se sime ta enakopravnost izvesti
amo na podlagi svobodnih poga-
anj in da bo oboroževanje zve-
ano tudi s formalnimi varnostni-
ni jamstvi. Mala antanta zahteva
orej, da se to vprašanje reši po-
obno, kakor se je rešilo darda-
elsko vprašanje. V Budapešti niti
tem tako liberalnim stališčem
Male antante niso zadovoljni.

Najvažnejši zunanje-politični do-
odek preteklih dni je bila skleni-
ev nemško-japonske vojaške zveze.
Oficijalno naj bi pomenila nova
veza samo dosleden boj proti bolj-
evizmu, v resnici pa naj bi omo-
očila še večjo aktivnost Japonske
na Daljnem vzhodu, če bi prišlo v
Evropi do resnejših konfliktov, na
drugi strani pa omogočila Nemčiji
izvedbo njenih načrtov v Evropi,
e bi bile zapadne velesile angaži-
ane zaradi dogodkov na Daljnem
vzhodu.

Posledice nove nemško-japonske
vojaške zveze pa so čisto drugačne,
kakor so pričakovali Nemci. An-
dosaški svet odklanja delitev sveta
v dva tabora, ker bi bil s tem ogro-
en svetovni mir. Zato je nova
veza še bolj zblížala Francijo in
Anglijo, a tudi v Ameriki napravila
isto drugi učinek, kakor pa so pri-
akovali Nemci. Rusija je zaradi
nove zveze odgovorila Japonski
celo vrsto koncesij na Sahalinu,
obenem pa nadaljuje Rusija svoje
oboroževanje še v večjem tempu.

Znani italijanski novinar Gayda
izpravlja v »Giornale d'Italia« o
dunajski konferenci držav rimske-
ga pakta ter pravi, da še ni prišel
as za nove kombinacije v Podon-
navju. Cilji rimskega pakta so si-
er popolnoma jasni, toda sankcije
o tako zelo otežile položaj, da
e treba še počakati.

Vodja romunske liberalne stran-
ce Bratianu je izjavil, da se bo
Mala antanta v bodoče še bolj str-
nila. Vsaka teritorialna revizija bi
pomenila vojno.

Poloficijozni pariški »Temps« je
objavil daljši članek o politiki
Francije v Podonavju. Pravi, da
ne zadostuje vojaška zveza držav
Male antante samo proti Madjar-
ski, temveč da mora veljati ta zve-
za proti vsakemu napadalcu. Če se
Jugoslavija ne obveže, da bo pri-
skočila na pomoč Českoslovaški v
primeru nemškega napada, potem
tudi Francija ne more jamčiti, da
bi priskočila na pomoč Jugoslaviji,
če bi bila ta napadena. Ni težko
uganiti, kaj je zadnji vzrok te
francoske grožnje.

Tudi Avstrija se je na dunajski
konferenci držav rimskega pakta
izrekla proti reviziji mej v srednji
Evropi, ker smatra v sedanjem
trenutku revizijo za neprimerno.

Avstrijski kancelar dr. Šušnik je
izjavil, da povzroča sicer bodočnost
precej skrbi, da pa je prepričan, da
bo leto 1937. leto miru.

Silno razočaranje je nastalo v
Budapešti zaradi članka Rosenber-
ga, ideologa narodnega socializma,
v glavnem glasilu Hitlerjeve stran-
ke »Völkischer Beobachter«. Ro-
senberg pravi v tem članku, da je
sedaj glavno, da se Evropa združi
v boj proti boljševizmu. Te zdru-
žitve pa ne smejo ovirati malen-
kostna vprašanja, kakor je mad-
jarski revizionizem. Šele potem, ko
bi bilo glavno vprašanje rešeno ter
boj proti boljševizmu dobojevan,
bi se moglo govoriti o revizionizmu.
Vse velike nade, ki so jih stavili
Madjari v Berlin, so s tem pro-
padle.

Kancelar Hitler je odpovedal
pogodbe o internacionalizaciji plo-
vnih rek. S tem je Nemčija odpo-
vedala zadnji ostanek versajske
pogodbe razen teritorialnih določb.
Nemčija utemeljuje svoj korak, da
te obveznosti niso v skladu z nje-
no suverenostjo.

Glede nemško-ruskih odnošajev
piše v »Tempsu« Maurice Pernot
ter poudarja, da je bila po vojni
Nemčija tista sila, ki se je najprej
sporazumela s sovjetsko Rusijo. Ko
je Anglija pozvala Nemčijo, da pre-
kine svoje zveze z Rusijo in se pri-
druži Franciji in Angliji, je Nem-
čija to odklonila in najbolj reak-
cionarni nemški krogi so to odo-
bravali. Danes pa pravijo Nemci,
da se morejo s Francijo sporazu-
meti le, če ta odpove zvezo z Ru-
sijo. Ni pa izključeno, da bi se v
tem primeru zopet obnovila nem-
ško-ruska zveza, ker Nemci še niso
pretrgali vseh stikov s sovjeti.

Po petih letih je Poljska vendar-
le imenovala svojega diplomatskega
zastopnika v Pragi. Imenovan
je poljski komisar v Gdanjskem
Papee. Praški odpravnik poslov
poljskega poslanstva pa je imeno-

van na mesto komisarja Papeeja.
Z imenovanjem poljskega poslan-
ika v Pragi so odnosi med Poljsko
in Českoslovaško znatno izboljšani.
Boji za Madrid se ne razvijajo
ugodno za nacionaliste. Madridski
vojski se ni posrečilo le odbiti vse
napade Francove vojske, temveč je
na mnogih mestih celo napredova-
vala. Računa se, da bo trajala
španska državljanska vojna še
dolgo.

V Cadixu se je izkrcalo več tisoč
nemških vojakov v pomoč nacio-
nalistični vojski. Nemci pravijo, da
so to le dobrovoljci in da se zaradi
tega ne more očitati Nemčiji krši-
tev nevtralnosti, ker se tudi več
tisoč francoskih dobrovoljcev že
bori na strani madridske vlade.

Italijanska vlada je priznala

vlado generala Franca, ker da se
je izkazalo, da ni v vzhodnih delih
Španije nobene enotne vlade. V
Burgos je že odšel diplomatski za-
stopnik Italije. Tudi Nemčija je iz
podobnih razlogov priznala Fran-
covo vlado.

Francoski notranji minister Sa-
lengro se je zastrupil s plinom, ker
so desničarji proti njemu uprizo-
rili silovito kampanjo ter ga vehe-
mentno napadali. Čeprav so bili
vsi desničarski očitki brez podlage,
so vendar vplivali na ministra Sa-
lengra tako zelo, da se je umiril.
Njegov samomor bo imel verjetno
težke politične posledice, ker so le-
vičarji nad kampanjo desničarjev
silno ogorčeni.

Sviciarska socialna demokratična
stranka je z vso odločnostjo odklo-

nila ljudsko fronto, ker noče sode-
lovati s komunisti.

Sviciarski zvezni svet se je izjavil
za priznanje italijanske aneksije
Etiopije.

V Singapuru so zbrane številne
angleške, ameriške in nizozemske
bojne ladje, kar naj bo demon-
strativen opomin Japonski, da te
sile niso voljne, odreči se svojim
pravicam na Daljnem vzhodu.

Ker se Anglija še ni odločila, da
prizna italijansko aneksijo Etiopi-
je, še ni pričakovati, da bi Ciano
obiskal London.

Velike protikršćanske demonstra-
cije so bile v Siriji. Zlasti so velja-
le te demonstracije Armencev in
njih zahtevi, da je Libanon svo-
bodna država. Pri neredih je bilo
ubitih nad 60 ljudi.

Zbornice o aktualnih gospodarskih vprašanjih Resolucija konference trg.-industrijskih zbornic v Banjaluki

Po izčrpni razpravi o vseh toč-
kah dnevnega reda je konferenca
trgovinsko-industrijskih zbornic v
Banjaluki soglasno sprejela na-
slednjo resolucijo:

Načrt zakona o cestnih fondih

I. Zbornice obžalujejo, da ni bil
izdelan načrt o cestnih fondih v
sodelovanju s njimi. Vprašanja,
ki jih je treba rešiti z načrtom,
so eminentno gospodarske nara-
ve, zbornice pa so v ta namen
tudi bile ustanovljene, da sodelu-
jo pri reševanju takšnih vpra-
anj. Konferenca zbornic je skle-
nila, da naprosi g. gradbenega
ministra za naslednje:

1. Zakonski predlog o cestnih
fondih naj se v sodelovanju z za-
stopniki zbornic temeljito predela.
2. Pri tem naj se upoštevajo še
vse pripombe, predlogi in opom-
be, ki jih vsebujejo referati zbor-
nic o tem vprašanju.
3. V zvezi s tem predlogom naj
se revidira ves zakonski material
o javnih cestah, ki takšen, kakršen
je danes, ne ustreza niti svojemu
namenu niti državnim in narod-

no potrebam. Ker pa je velik
del naših cest danes v zelo slab-
em stanju, predvsem iz razloga,
ker se za njih vzdrževanje ne po-
rabljajo niti minimalna v to dolo-
čena proračunska sredstva, ki itak
daleč zaostajajo za potrebnimi iz-
datki, ko tudi zaradi tega, ker se
ne pripravijo pravočasno določeni
kredit, prosijo zbornice g. grad-
benega ministra, da revidira služ-
bo glede odpiranja kreditov grad-
benega ministrstva po partijah za
popravila in vzdrževanje cest, da
se bodo dala predvidena prora-
čunska sredstva na razpolago v
oni čas, ko se cestna dela mo-
rejo opravljati in da se končno
neha ne le v interesu narodnega
gospodarstva, temveč tudi v in-
teresu samega fiska s prakso, po
 kateri se proračunski prihranki
dosežajo redno na škodo partije
za vzdrževanje cest.

Minimalne mezde in kolektivne pogodbe

III. Glede predloga uredbe o
uvedbi minimalnih mezd ter ko-
lektivnih pogodb ter razsodiščne
procedure je konferenca mnenja:
1. Mezda mora biti odvisna od
sposobnosti in produktivnosti de-
lavca. Minimalne mezde se nika-
kor ne smejo izkazati kot privile-
giranje nesposobnih in nedelav-
nih ljudi, še manj smejo biti vzrok
za še bolj pogosta vznemirjenja
v delavnicah.

2. Naše delavstvo se v glavnem
rekrutira iz vasi in ni kvalificira-
no delavstvo, ki bi živelo izključ-
no od najemnega dela, temveč v
njem navadno najde samo dopol-
nilo svojih dohodkov od zemlje.
Zato ni treba, da bi v tem vpraša-
nju naša država prednjačila drža-
vam, katerih delavstvo je mnogo
bolj strokovno usposobljeno in bolj
produktivno. Pa niti te države
niso uvedle minimalnih mezd,

am pa, kjer so se uvedle, se od-
klanja generaliziranje, temveč se
uvajajo le postopoma za posa-
mezne gospodarske panoge. Da-
nes pa smo pred uveljavljenjem
uredbe, ki predvideva uvajanje
minimalnih mezd za vse vrste
gospodarske aktivnosti. Konferen-
ca je zato mnenja, da bi se moglo
tudi pri nas sprejeti načelo uvaja-
nja minimalnih mezd, toda ne
generalno, kakor to predvideva
predlog uredbe, temveč v sodelo-
vanju z gospodarskimi zbornica-
mi ter postopoma v posameznih
kategorijah, kakor se dela tudi
v državah z mnogo bolj razvitim
gospodarstvom.

Kar se tiče kolektivnih pogodb
o arbitražnem in poravnalnem
postopanju, smatra konferenca, da
treba ta poglavja opustiti. Te ob-
veze bi samo povzročile vznemir-
jenja v podjetjih, delavnosti pa
vendarle potrebuje več stalnosti
pri delovnih pogojih.

Vprašanje izvoza

IV. Konferenca konstatira:
1. Letos je možnost plasiranja
velikih količin naših proizvodov
na tujih trgih, naša zunanja trgo-
vina pa zadeva na velike težkoče
zaradi raznih restriktivnih odredb,

ki otežkočujejo donosno plasiranje
naših proizvodov na tujih trgih.

2. Izvoz blaga se obremenjuje
s prisilnimi revizijami znatne-
ga dela prejetih protivrednosti
s strani Narodne banke, ki pla-
čuje te protivrednosti po nižjem
tečaju, kakor pa je na svobodnem
trgu.

3. Kljub storjenim bančno-teh-
ničnim ukrepom je pri izplače-
vanju protivrednosti po klirinških
pogodbah velik zastoj, ki težko
zadeva interese naše trgovine.

4. Ne stori se dovolj za pridobi-
tev novih trgov za naše proizvode.

5. S celo vrsto držav, s kateri-
mi smo že leta dolgo v trgovin-
skih odnosih, nimamo ali sploh
nobene ali pa takšne trgovinske
pogodbe, ki ne ustrezajo današ-
njim trgovinsko političnim reži-
mom dotičnih držav. Tu zlasti
omenjamo Združene države Sev.
Amerike, Egipt, Levanto, skandi-
navske države ter Južno afriško
unijo.

6. Ze leta dolgo se opušča pri-
lika za uvedbo načrtnega režima
zunanje trgovine v svrhu obram-
be interesov našega izvoza. Za-
sebnia iniciativa naj se v svrhu
pospeševanja izvoza podpira s po-
sebnimi ugodnostmi, ki jih bo
predlagala konferenca v posebni
spomenici. Zlasti pa naj se omo-
goči svobodna prodaja deviz, do-
voljujejo naj se izvozne premije,
zmanjša naj se izredni riziko ter
stabilizirajo naj se izvozne ob-
računske devize, zlasti pa angle-
ški funt. Posebno je potrebno, da
se doseže sodelovanje gospodar-

Dr. Ljudevit Valjavec
finančni direktor v p.
je otvoril pisarno
kot finančno-pravni zastopnik za
davne, taksne zadeve i, t, d.
v Ljubljani
Cesta 29. oktobra šte. 23

skih zbornic kot objektivnih po-
znalk gospodarskih območij
države z odborom za kontrolo
uvoza pri Narodni banki, da bi
se rešila številna načelna vpra-
šanja, ki se pojavljajo skoraj
vsak dan.

Za povečanje kreditov za tujski promet

V. Konferenca konstatira, da je
dosedanji, čeprav skromni uspeh
v razvoju turizma kot posebno
pomembne gospodarske panoge
rezultat dolgoletnega intenzivne-
ga in sistematičnega dela ustanov
zasebne iniciative, da je družba
»Putnik« centralna predstavite-
ljica teh turističnih ustanov, ki so
v njej posredno ali neposredno
zastopane ter je zato treba sma-
trati družbo »Putnik« kot ustano-
vo neobhodno potrebno za pospe-
ševanje turizma ter ji omogočiti
nemoten razvoj. V svrhu pospe-
ševanja tujkega prometa niso
prevideni zadostni krediti v pro-

Kakovost odločuje!

Po malenkostni porabi vidite
tako, koliko več Vam zaleže in
koliko Vam zato prihrani dobra

Kneippova sladna kava

računu ministrstva za trgovino in
industrijo, pa tudi ne v banovin-
skih proračunih, kar zlasti velja
za one banovine, ki so po svojih
naravnih lepotah predestinirane
za tujski promet. Zato prosijo
zbornice, da se povečajo državni
in samoupravni krediti za tujski
promet.

Financiranje občin

VI. Konferenca zbornic ponov-
no prosi finančnega ministra, da
postopa v smislu prošnje prejšnje
konference zbornic glede izdaja-
nja jasnih podrobnih in strogih
navodil pristojnim oblastem, da
ob potrjevanju občinskih proraču-
nov za prihajajoče leto odpravijo
vse kršitve veljavnih predpisov o
financiranju občin ko tudi druge
postopke občin, zlasti glede troša-
rin in taks, ki v veliki meri otež-
kočujejo gospodarsko delavnost.

Za povečanje proračuna trgovinskega ministrstva

VII. Naloge ministrstva za trgo-
vino in industrijo so danes bolj
delikatne in mnogo težje, ko kdaj-
koli preje. Od pravilnega funkcionir-
anja tega resora je v veliki
meri odvisno vse naše gospodar-
sko življenje. Ministrstvo za trgo-
vino in industrijo pa v ta namen
danes ne razpolaga niti s približ-
no zadostnimi proračunskimi sred-
stvi. Nima pa tudi niti približ-
no dovolj velik strokovni in
upravni aparat za te svoje naloge.
Zato je potrebno, da se poveča
proračun ministrstva in da se po-
veča število njegovega uradništva.

Takсна dolžnost dobavnic

V praksi velja načelo, da je ca-
rinsko takso plačati samo enkrat.
Dogaja pa se, da prodajalec po-
siljki blaga, ki jo prodaja, priloži
dobavnico, hkratu pa s posebno
pošto pošlje račun. Organi finan-
ne kontrole so mnenja, da je v tem
primeru tudi dobavnica zavezana
računski taksi, in sicer največji,
ker ni v njej naznačen računski
znesek. Dobavnice podlegajo po
njihovem mnenju računski taksi,
tudi če je bil pozneje izdan račun,
ker dobavnica v primeru, da se
račun ne izda istočasno, nadome-
stuje račun. Ker ta praksa nika-
kor ne more biti pravilna, je
zbornica za TOI v Ljubljani prosi-
la davčni oddelek fin. ministrstva,
naj zavzame pojasni, da se bodo mo-
gli interesi ravnati. Finančno
ministrstvo je z odlokom z dne
31. oktobra 1936, št. 70956-III spo-
ročilo, da dobavnice ni treba tak-
sirati, ako se izda račun. Dobav-
nico je taksirati le kot naročilo po
tar. post. 12. taksne tarife, če ima
značaj trgovskega sklepa, dočim
se računska taksa plača samo en-
krat.

barva, plesira in
kemizno snati
obleke, klobuke
ltd. Skrob in svetilolika srajce, ovrta-
nlke in manšete. Pere suši, monga in
lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Ogrožen obstoj slovenskih hranilnic in posojilnic

Zastopniki podpisanih zvez, zbrani dne 19. novembra 1936 na konferenci v Ljubljani, ugotavljajo, da bi izvedba uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov z dne 25. septembra 1936 pomenila za njih vveljavljene zadruge in hranilnice nepopravljivo škodo, saj bi jim po pretežni večini bil zelo otežkočen, če ne celo onemogočen nadaljnji obstoj. Treba je upoštevati posebne gospodarske razmere, ki vladajo v Dravski banovini in ki tudi nujno zahtevajo poseben način razdolžitve kmetov, in sicer tako, da se v polni meri zagotovi nadaljnji neokrnjeni obstoj kreditnega združništva ter samoupravnih hranilnic, torej denarnih zavodov, ki so tekom dolgih desetletij s svojimi izredno cenenimi posojili bili ne samo v pomoč gospodarsko šibkemu človeku, kmetu in delavcu, marveč naravnost hrbtnica vsega slovenskega gospodarstva sploh.

Podpisane zveze so že ponovno same predlagale, da se izvede potrebna razbremenitev kmeta, ki je zašel radi vladajoče gospodarske krize v take težkoče, iz katerih se sam z lastno pomočjo ne more rešiti. Tudi so podpisane zveze slej ko prej pripravljene po svojih močeh prispevati k rešitvi tega perečega problema, vendar mislijo, da je možna rešitev, ne da bi se pri tem ogražal obstoj že obstoječih denarnih zavodov.

Z ozirom na navedeno smatrajo podpisane zveze, da je možna za Dravsko banovino rešitev na ta način:

1. S posebno, dodatno uredbo naj se izločijo iz veljavnosti nekaterih določil uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov z dne 25. septembra 1936 terjatve kreditnih združenj in samoupravnih hranilnic s sedežem v Dravski banovini napram kmetiskim dolžnikom, ki imajo svoje bivališče v Dravski banovini, tako da ostanejo dolžniki, ki jih označuje citirana uredba, še nadalje pri dosedanjih upnikih.

2. Za vse kmetijske dolžnike naj velja načelo individualne zaštite in to po predpisih in načelih, ki so določeni v čl. 24. do 28. omenjene uredbe za kmetijske dolge na dan 25.000.—.

3. Da se razbremenijo sodišča in pospeši čim hitrejša presoja, predvedena pod točko 2., naj se ustanovijo posebne posredovalne komisije na sedežih vseh okrajnih sodišč, in le v onih primerih, kjer

se ne doseže sporazum, naj razpravlja pristojno okrajno sodišče. Člani komisije naj bi bili zastopniki političnega, finančnega in občinskega oblastva ter zvez denarnih zavodov, pri katerih so upniki včlanjeni.

4. Da se zaščiti v vsakem oziru interes države, naj finančno ministrstvo nadzoruje po svojih organih poslovanje zavodov, zlasti glede uporabe rezervnih fondov, ki se prilegnejo h kritju odpisov na podlagi prečiščene bilance z dne 31. decembra 1936.

5. Vse ostale določbe uredbe z dne 25. septembra 1936 naj ostanejo v veljavi, v kolikor seveda ne nasprotujejo gornjim načelom. Zdržna zveza v Ljubljani, Zveza jugoslovanskih hranilnic, Zveza Slovenskih združenj, vse v Ljubljani.

V oktobru so narasle vloge pri 8 slovenskih hranilnicah

Tudi v oktobru letošnjega leta so nove vloge pri hranilnicah narasle. Iz podatkov Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani se vidi, da so pri osmih (od 29 hranilnic) v Dravski banovini presežale vloge vse dvige ter je pri teh hranilnicah naraslo skupno stanje vlog. Pri ostalih hranilnicah so vloge padle, in znaša stanje vlog pri slovenskih hranilnicah 31. oktobra t. l. din 1.024.777.781.—.

Posebno ugodno so se razvijale vloge v tekočem računu, ki so narasle v oktobru pri 8 hranilnicah, dočim je število obstoječih tekočih računov naraslo pri 11 hranilnicah (od 20 hranilnic, ki

sprejemajo tudi vloge v tekočem računu).

Razveseljivo je, da so znašale dne 31. oktobra pri 5 hranilnicah skupne vloge več kakor so znašale na koncu leta 1935., in da izkazuje ta dan 8 hranilnic več vlog v tekočem računu kot na koncu leta 1935. — Zveza jugoslovanskih hranilnic.

Mestna hranilnica ljubljanska izplačuje v celoti vse vloge do zneska 5000 din. To je prvi uspeh novega posojila.

Češkoslovaška namerava izvesti konverzijo 8% zunanjega posojila iz l. 1922. v novo posojilo, ki bi se obrestovalo po 4-5%. Najprej se konverzija izvede za čl. lastnike tega posojila, nato za tuje lastnike. S konverzijo bi si Češkoslovaška na leto prihranila nad 22 milijonov Kč samo na obrestih.

Za večjo uporabo lesa Kongres za izkoriščanje lesa v Bernu

V dneh od 26. do 30. oktobra je bil v Bernu prvi švicarski kongres za predelovanje in izkoriščanje lesa. Jugoslovanski generalni konzulat v Bernu je zaradi važnosti predmeta, ki je zaradi lesnega bogastva naše države za nas posebno važen, poslal na kongres svojega zastopnika, ki je pazljivo sledil vsem izvajanjem referentov ter drugih govornikov ter po zaključku kongresa poslal ministrstvu v Beogradu obširno poročilo, da bi se tudi naši gospodarski ljudje seznanili z rezultati kongresa.

Kongres sam je bil odlično organiziran, njegov program zelo zanimiv, a tudi udeležba razveseljiva, saj je bilo na kongresu nad 750 lesnih interesentov, industriancev, producentov in trgovcev, a tudi mnogo inženirjev, arhitektov in drugih gospodarskih ljudi.

Potreba takšnega kongresa se je čutila že dolgo. Mnoga vprašanja bi se mogla uspešno rešiti samo s sodelovanjem zastopnikov posameznih lesnih strok ter industrijskih zastopnikov. A tudi oblasti bi mogle le na podlagi takšnega sodelovanja izdati potrebne ukrepe za večje izkoriščanje lesa. Pa tudi sicer je dal kongres polno koristnih pobud. Tako so slišali lastniki žag od stavbenikov in arhitektov, kako bi se mogel les v stavbarstvu uporabiti v večjem obsegu. Slišali so tudi, katere dimenzije so najbolj pripravne in kako mora biti les obdelan. Zlasti se je opozarjalo na potrebe moderniziranega stavbarstva. Posamezni govorniki so poročali tudi o odpornosti lesa ter o drugih posebnostih lesa. Inženirji in arhi-

tekti so poročali nadalje o racionalni porabi lesa za razne konstrukcije ter o njegovi uporabi za kemične in industrijske svrhe.

Vsi pa so naglašali veliki pomen gojitve gozdov za narodno gospodarstvo in za tujski promet. Strokovnjaki so s številkami dokazovali, kako se more uporabljati les v mnogih panogah industrije in stavbarstva mesto železa, cementa in drugih proizvodov, ki so mnogo dražji in ki jih je treba uvažati. Tako bi se mogel les uporabljati za predelovanje v linolej, kot pogonski plin ter še za mnoge druge postranske produkte.

Za časa kongresa so se predvajali razni filmi ter pokazali številni fotografski posnetki objektov, ki so bili narejeni izključno iz lesa. Bile so to fotografije skladišč, velikih stavb, mostov, hangarjev, garaž in zlasti tipičnih švicarskih hiš, ki se običajno grade po vsej Švici. Govorniki so priporočali čim večjo popularizacijo teh koč. Te koč niso samo zelo praktične, temveč se morejo graditi tudi iz materiala, ki je po-

Jesensko in zimsko blago za obleke, površnike, plašče, suknje itd.

v bogati izbiri nudi

DRAGO SCHWAB

Ljubljana, Aleksandrova 7

Velika zaloga konfekcije za gospode in dečke

vsod pri roki. Trajajo pa tako dolgo ko stavbe iz cementa in kama, zlasti če je les impregniran. Pa tudi pokrajinsko pomenijo te koč pridobitev, ker dajejo švicarskim krajem poseben čar.

Posebno zanimanje je bilo med kongresisti za predavanje o uporabi lesa za plinski pogon avtomobilskih in drugih motorjev. Posebno za države, ki nimajo lastne nafte, bo ta plin vedno večjega pomena. Na kongresu so bili pokazani tudi razni stroji in naprave, ki so bile urejene za lesni plin. Posebno pozornost je vzbujala instalacija, ki je dajala istočasno lesni plin za industrijsko in hišno uporabo.

Za čas kongresa so udeleženci napravili tudi več izletov v okolico, da so videli razne mostove ter ceste, ki je bila zgrajena nalašč za znanstvena raziskovanja. Podlogo za to cesto tvori čisto običajen les, kakor se uporablja za kurjavo, a vendar odlično služi svojemu namenu. Pokazane so bile tudi centralne kurjave, ki se kurijo z lesom namesto z nafto ali premogom.

Prirejena je bila tudi posebna lesna razstava, ki je imela zlasti ta namen, da pokaže, na kako razne načine se more uporabljati les. Na razstavi se je videlo tudi pohištvo, staro že par stoletij, ki pa še vedno služi svojemu namenu. Razstava je imela popoln uspeh.

Švicarske oblasti bodo po bernskem kongresu posvetile še mnogo večjo pažnjo boljše izkoriščanju lesa in dobro bi bilo, da bi tudi mi sledili švicarskemu vzgledu. Les pomeni bogastvo, če

je v pravih rokah, ki ga znajo v resnici dobro izkoristiti. Čas je, da dokažemo, da znamo tudi mi ceniti lesno bogastvo, ki je v naših rokah in da ga znamo tudi na najbolj raznovrstne načine uporabljati. Dosedaj žal tega dokaza še nismo dali.

Že l. 1927. prve slabe vesti o dunajskem »Phönixu«

Pred kratkim je imela Monakovska pozavarovalna družba svoj občni zbor, na katerem se je govorilo tudi o polomu dunajskega »Phönixa«. Ravnateljstvo družbe je v svojem poročilu navedlo, da so se že l. 1927. pojavile prve vesti o nezdravih razmerah pri dunajskem »Phönixu«. Monakovska pozavarovalna družba je zato tudi vse svoje delnice Phönixa takrat prodala, vendar pa se zaradi pozavarovanja ni mogla ogniti vsem izgubam. Življenjska premija družbe se je tudi zaradi poloma Phönixa zmanjšala za 12 milijonov mark, celotno pa se je dobiček zmanjšal za 6 milijonov mark. Vendar pa je mogla družba vse druge izgube preprečiti in danes je brez najmanjših obveznosti do Phönixa. Zaradi pravočasnih ukrepov je mogla družba že letos izplačati 14 odstotno dividendo.

Če so v Nemčiji že l. 1927. vedeli, da ni pri dunajskem Phönixu vse v redu, kako pa se je moglo dovoliti, da so se toliko let kasneje prenesle Losingerjeve mečnice na Dunaj? In kako to, da se ni pri nas nihče oglašil in posvaril zaradi razmer pri dunajskem Phönixu?

Udruženje jugoslovanskih hmelskih izvoznikov - komisijonarjev Dravske banovine v Žalcu

Na glavni skupščini dne 7. t. m. v Žalcu izvoljena uprava združenja se je na svoji prvi seji konstituirala takole:

predsednik: Maks Cukala, Sv. Jurij ob Taboru;

popredsednik: Ivan Virant, Zalec;

tajnik: Stanko Oset, St. Peter v Sav. dol.;

blagajnik: Franc Goričan, Zalec,

odbornik: Josip Tiršek, Polzela;

namest. odbor.: Josip Aubrecht, Zalec;

namest. odbor.: Anton Ulaga, Celje;

nadzor. odbor: Štefan Zagode, Zalec;

nadzor. odbor: Rihard Maršič, Braslovče;

predsed. razsodišča: Franc Piki, Zalec.

M. Remerand:

Kolonizacijsko delo Francije

(Dalje)

VII.

Osvajajoča sila pa se je morala tu brez odmora boriti proti strašni nadlogi, ki je močno zredčila domače prebivalstvo: proti spalni bolezni, povzročeni po tse-tse muhi in po nekaterih komarjih. Tej pravi nesreči pa so se pridružile še druge bolezni, kakor koze, srbeča mrzlica, gobavost in otroške bolezni. Zaradi pobijanja teh bolezni je uprava razdelila deželo v odseke, ki sproti in postopoma preiščejo in sterilizirajo stanovanja. V vsaki vasi so postavljeni napisi za vsakega bolnika posebej, ki ga oskrbujejo stalni zdravniki in zdravniki določenega odseka, ki jim pomaga domače osebje. Sprito teh energičnih ukrepov se zdravstveno stanje francoske ekvatorialne Afrike nahaja na potresnem zboljšanja in pojezanje prebivalstva, ki so ga ugotavljale še statistike pred letom 1931., je sedaj ustavljeno.

V tej koloniji, ki je bila kot poslednja v vsem našem imperiju podvržena izkoriščanju, tvori sedaj naravni in gojeni les bistveni del vse produkcije te dežele. Toda največji vir njenega bogastva je kavčuk, ki se pridobiva iz dreves ekvatorialnega gozda. Kolonialna vlada pa je še sama zasadila kavčukova drevesa, ki so se dobro oprijela. Razen tega se skoro v vsej ekvatorialni Afriki goji bombaž. Obdelava in tke se na mestu, posebno v pokrajini Čadskega jezera, kjer se njegova gojitve uaglo razvija. Kava, banane, mana, proso, kakao, vanilja in od pred kratkim tudi krompir pa tvorijo sadeže drugega reda v deželi.

Za izvoz teh produktov rečno omrežje te kolonije, dasi je zelo važno, ni zadostovalo. Reka Kongo je namreč v delu svojega toka, in sicer med Brazzavile in morjem, presekana z nepreloženimi padci, ki onemogočajo sleherni plovo. Brazzavile, glavno mesto francoske ekvatorialne Afrike si je morala radi tega poiskati zvezo z Oceanom po železnici. To je ona slavna železnica iz Brazzavile do Pointe-Noire (Črna rta), katere

prvi načrti gredo že v leto 1886. nazaj, za promet pa je bila otvorena šele pred dvema letoma. Ta zveza, ki meri 530 km, je veljala 335 milijonov frankov. Dela, ki so se začela leta 1923., so trajala nad deset let. Preko gorskega masiva Majumbe je bilo namreč treba izdolbiti 18 predorov, katerih eden je 1800 m dolg, zgraditi nad 60 mostov in večjih viaduktov ter popolnoma nanovo zgraditi mesto in luko Pointe-Noire, izhodišče železnice na Atlantiku. V načrtu pa je še ozkotirna železnica, ki bo vezala porečje velikega pritoka reke Kongo, Ubangija, s porečjem velikega dobavitelja vode Čadskega jezera, Sarjeme. Tako bo končno uresničena zveza med Čadskim jezerom, tem geografskim središčem Afrike, in Atlantskim Oceanom.

Na Madagaskarju, kjer so se iz za konca 16. stoletja pod vladjo kralja Henrika IV. naselili francoski misijonarji in ki ga je že leta 1686. združil s francosko krono Ludvik XIV., je pomirjevanje ozemlja trajalo 15 let, od 1885 do 1900, in je bilo v glavnem izvršeno po Gallieni, katerega glavni sodelavec je bil Lyautey, tedaj

polkovnik. Gallieni, človek čudovite prirodnosti, čigar duh je bil objektiven, iznajdljiv in prožen, vse obenem, je naglo dosegel popolno uravnovesenje položaja, ki je bil izredno težak zaradi povezanosti ministrov kraljice Ranavalo z uporniki hovas. S tem, da je zbral okrog sebe moralne in intelektualne sile dežele, tako domače kakor francoske, in s tem, da se je obdal z nadarjenimi ljudmi, ki jih je sam odkril, je Gallieni rešil organizacijski problem kolonije v izredno kratkem času in pri tem napravil vsakemu svojo odgovornost, napore vseh pa koordiniral.

Danes, po tridesetih letih dela, je na Madagaskarju obdelanih že 1 milijon 200.000 ha zemlje, od katere odpade na Evropce 100.000. Riž je glavni poljedelski produkt, nato slede koruza, kava, vanilja in mana. Živinoreja šteje 7 milijonov živali, katere del se izvažajo v obliki svežega, soljenega, konzerviranega ali strjenega mesa. Izkoriščajo se rudniki grafitu in sljude, v kratkem pa se bodo izkoriščala še nanovo odkrita ležišča premoga. Govoril sem vam že zgoraj o važnih javnih delih, izvedenih v tej koloniji, in sicer o ve-

liki cesti, ki spaja Diégo-Suarez s Fort-Dauphin in gre preko celine otoka od severa do juga. Dodati je treba še tri železniške zveze, od katerih ena veže prestolnico Tananarivo s Tamatavo, kjer se izteka v Indijski Ocean, drugi dve pa isto prestolnico z različnimi notranjimi središči. Na Madagaskarju bo pa seveda treba urediti še vse tri obstoječe luke: Diégo-Suarez, Majungu in Tamatavo, izmed katerih je Diégo-Suarez po svojem obsegu tretja luka na svetu.

Ekonomsko delo v francoski zapadni in ekvatorialni Afriki ter na Madagaskarju pa ni bilo izvršeno samo v korist Francozov: izvedeno je bilo v prvi vrsti v korist domačinov, ki od dneva naše zasedbe ne poznajo več endemičnih lakot, ki so jih prej kosile, pa tudi ne več bojev plemena proti plemenu, ki so bili le neposredna posledica teh lakot.

(Konec prihodnjic.)

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“

Doma in po svetu

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle je imel v Londonu celo vrsto posvetovanj z angleškimi vodilnimi državniki. Na povratku v Jugoslavijo se ustavi v Parizu. — V naši notranje-politični situaciji ni nobenih izjem. Dr. Maček je izjavil, da je nadaljnji razvoj situacije odvisen le od Beograda, ker je Zagreb že označil svoje stališče.

Ministrski predsednik dr. Stojadinović je imel v Bitolju veliki politični govor, v katerem je odgovoril na zahtevo nekaterih ljudi, da se izvede v tujih listih propagandna proti reviziji mej naslednje: »Če bo treba braniti naše meje, potem ni treba, da bi dajali navodila presbiru zaradi propagande po tujih listih. Državnih mej ne bomo branili s prelivanjem tinte, temveč bo dal za tak primer vojni minister potrebna navodila šefu generalnega štaba naše vojske, ki ima najhrabrejše vojake in ki je opremljena z najmodernejšim orožjem.

Za beograjskega nadškofa je imenovan monsignor Ujčić, profesor moralke na ljubljanski univerzi. Nadškof Ujčić je dolgo vrsto let brezplačno poučeval verouk na gremčalni šoli v Ljubljani ter si pridobil med gospodarskimi krogi obilo iskrenih prijateljev. Posebna deputacija ljubljanskega združenja trgovcev je čestitala nadškofu Ujčiću k imenovanju ter mu pri tej priložnosti izročila v dar dragocen pisalni pribor. Vidno vzradošen je prevzel imenovanje nadškofa deputaciji obljubil, da bo vedno ohranil ljubljanskemu trgovstvu in gospodarskim krogom svojo naklonjenost. — Tudi »Trgovski list« izreka novemu nadškofu iskrene čestitke.

Senator dr. Crkvenac, ki je postal senator po smrti industrialca Teslića, je umrl. Pripadal je vladni senatni večini.

Ozkoletna proga Brod-Sarajevo se je že pričela preurejati v normalno, kar bo veljalo okrog 400 milijonov din. Kdaj pa bomo čitali, da so se začela tudi le pripravljala dela za progo Ljubljana-Sušak, ki je pač bolj potrebna in bi celo manj veljala, a bila mnogo bolj donosna?

Kmetijsko ministrstvo je sestavilo načrt uredbe o sanaciji vinogradništva. Po tej naredbi se novi nasadi vinogradov ne bodo več dovoljevali. V nevinorodnih krajih se bodo uvedle posebne davščine, da se prepreči novi nasadi. Posebne davščine bodo uvedene tudi na samorodne trte, na tako imenovano »smarnico«.

Za zgraditev banske palače v Splitu je dovolila Drž. hipotekarna banka banki upravi posojilo 10 milijonov din.

V Drinski banovini so se gospodarske razmere v zadnjem času zelo izboljšale, kakor je izjavil ban Drinske banovine Lukić.

Ob priliki bivanja kneza namestnika Pavla v Londonu je priredil zagrebški kvartet koncert, ki je bil obiskan od najodličnejše angleške družbe. H koncertu sta prišla tudi vojvoda in vojvodinja Kentska ter več drugih oseb z angleškega dvora. Zagrebški kvartet je dosegel s svojim dovršenim izvajanjem popolno in splošno priznanje.

Bled je letos obiskalo 19.019 gostov, lani le 16.262. Nočnine pa so se povišale le od 162.077 na 177.087, soč 687.

V Rogaški Slatini je bilo letos 7.818 gostov, lani le 6.751.

Kemični inštitut ljubljanske univerze je v nevarnosti, da bo delo žiran, ker prosvetno ministrstvo ne plačuje več najemnine. Vrh vsega pa so kletni prostori, v katerih je nastanjen inštitut, zaradi vlage silno nezdravi. Pa še iz teh prostorov se bo moral izseliti. Ali se res ne more nič storiti za našo univerzo?

Mesto za 400, bo naročila naša železniška uprava v Nemčiji železniškega materiala le za 200 milijonov din. Znižanje je bilo sklenjeno, ker bo prevzela za vseh preostalih 200 milijonov din železniških dobav Zenica.

Zagrebaški čevljarji so se dogovorili glede enotnih cen, po katerih bodo v bodoče prodajali in popravljali obutev.

60 stavk je bilo letos na območju Delavske zbornice v Novem Sadu.

Dve in pol milijardi frankov dobi Poljska posojila v Franciji. 800 milijonov frankov bo porabila Poljska za nabavo orožja v Franciji, 200 za modernizacijo svoje vojske, 300 milijonov za izpopolnitev železniškega omrežja in 700 milijonov za zgraditev železnice iz Katowice v Gdynjo. Poleg tega pa dobi Poljska še 500 milijonov reeskontnega kredita pri Francoski banki.

Vlada Združenih držav Sev. Amerike je pozvala Mednarodni urad za delo, da bodi konferenca o de-

lavskih razmerah v tekstilni stroki v Washingtonu. Zastopnik britanske vlade je nato izjavil, da ima poziv ameriške vlade zgodovinski pomen, ker dokazuje, da hočejo Združene države Sev. Amerike v večji meri sodelovati z Zenevo.

Kot odgovor na nemški novi mornariški program je dala Francija v delo dve novi križarki po 35.000 ton.

Vzdolž vse ruske zapadne meje se grade z veliko naglico utrdbe. Gradijo se tudi strateško važne železnice ter skladišča za orožje, municijo in živila.

Nemška vlada je ponudila avstrijski vladi, da odkupi od nje vse avstrijske agrarne viške ter ji v nadomestilo dobavi vojni material. Avstrijska vlada pa je nemški ponudbo odbila, ker nima denarja, da bi plačala potem kmetovalcem njih agrarne proizvode. A tudi nemškega premoga ne bo nabavila Avstrija v večji množini, ker je že naročila v Poljski večje količine premoga.

Bivši grški ministrski predsednik Papanastasiu je umrl, zadet od srčne kapi.

Novo ministrstvo za oboroževanje se bo ustanovilo v Angliji.

Italija gradi 24 podmornic. Angleški list »Daily Telegraph« pripominja, da sedaj niti ena druga država ne gradi toliko podmornic kot Italija.

Maroške vojake v Francovi vojski plačujejo baže tudi z nemškimi bankovci iz leta 1922. Oficirji jim zatrjujejo, da bodo mogli vse te bankovce zamenjati v zlato. V resnici so pa vsi ti bankovci brez vsake vrednosti.

Poljsko prosvetno ministrstvo je odvzelo več nemškim srednjim šolam na Poljskem pravico javnosti. Francoska vlada proučuje načrt o uvedbi 40 urnega tednika v gradbeni in tekstilni industriji.

17 velikanskih svetilnikov namestijo postaviti Francozi v Sahari, da bo tudi ponoči možno potovati v avtomobilih skozi Saharo. S temi 17 svetilniki bodo mogli avtomobil-

isti brez nevarnosti, da bi zašli, napraviti 2000 km dolgo pot skozi Saharo od severa na jug.

Zavarovanih nameščenec v Angliji je bilo koncem oktobra 11.1 milijona, za 600.000 več kot v istem času lani. Vseh brezposelnih je bilo 1.6 milijona. Že 6 let ni bilo tako malo brezposelnih.

Kako se prodaja knjiga? To je pokazal neki ameriški založnik, ki je razglasil v listih, da je v njegovi ravnanju izšli knjigi v sredi knjige tiskovna napaka. Kdor najde to napako, dobi 25.000 dolarjev. V enem tednu je bilo prodanih 175 tisoč izvodov te knjige po poldrugi dolar vsaka.

Ena največjih francoskih smodnišnic v St. Chamasu je zletela v zrak. Dosedaj so izkopali izpod razvalin 52 mrtvih in nad 200 ranjenec, od katerih pa bo znaten del podlegel poškodbam. Uradno se poroča, da ni sabotaža vzrok nesreče.

Dubrovačka narodna noša je postala, kopirana v raznih variacijah, velika moda v Angliji.

Novi državni proračun 10.949 milijonov dinarjev

Novi proračun za 625 milijonov dinarjev večji od sedanjega

V roku, ki ga predpisuje zakon, je finančni minister Letica predložil skupščini predlog o novem državnem proračunu. Novi proračun ima te postavke (vse v milijonih din):

IZDATKI

	predlog za l. 1937/38	dovoljeno za l. 1936/37
1. vrhovna državna uprava:		
krona	24,18	24,18
kr. namestništvo	4,2	3,58
senat	12,6	10,9
nar. skupščina	49,07	38,9
predsedstvo min. sveta	34,7	32,9
državni svet	3,8	3,8
glavna kontrola	10,8	10,6
civilna hiša kralja	2,7	2,8
pisarna kr. redov	0,5	0,5
občni izdatki	27,8	27,8
skupaj 1. poglavje	170,7	156,2
2. pokojnine	1.016,0	997,2
invalidnine	103,4	103,4
3. državni dolgovi	1.019,8	767,9
4. pravosodno ministrstvo	359,4	354,4
5. prosvetno	870,0	837,9
6. zunanje ministrstvo	146,6	121,4
7. notranje ministrstvo:		
ministrstvo in uradi	222,0	200,7
orožništvo	316,2	316,5
8. finančno ministrstvo:		
ministrstvo in uradi	303,6	297,8
monopoli	323,6	366,3
Drž. hip. banka	24,8	21,0
Poštna hranilnica	18,9	14,4
Belje in Topolšica	62,0	62,0
sladk. tov. Čukarica	28,5	36,1
9. vojno ministrstvo	2.459,3	2.309,3
10. gradbeno ministrstvo	173,8	154,6
11. prometno ministrstvo:		
ministrstvo in uradi	30,0	32,0
gradba železnice	208,8	177,9
uprava železnice	1.898,9	1.876,3
rečna plovba	92,4	91,4
12. pošte	379,3	369,3
13. kmetijsko ministrstvo	110,2	95,6
14. min. za trg. in ind.	45,3	45,0
15. gozdovi	92,2	71,2
rudniki	199,2	194,8
16. soc. politika in nar. zdravje	219,9	199,7
17. telesna vzgoja	12,7	11,7
18. proračunske rezerve	40,0	40,0
skupno	10.949,0	10.323,5

Novi proračun je torej za 625,4 milijona din večji, kakor pa je bil lanski odobreni proračun.

Izjava finanč. ministra

Po predložitvi proračunskega predloga predsedniku narodne skupščine dr. Čiriću je sprejel finančni minister Letica novinarje ter jim podal daljšo izjavo o novem proračunu. Iz njegove izjave posnemamo:

Novi proračunski predlog je za 625 milijonov din večji od lanskega. Povečajo se naslednji izdatki za (vse v milijonih din):

državne in kmetijske dolgove 251
anuitetno službo železnice 30
vojsko 150
kmetijstvo in živinorejo 15
pokojnine 18
iz finančnega zakona preneseni izdatki 50

izdatke drž. podjetij 83
ministrstvo za soc. politiko 27

Novi proračun je večji, toda tudi gospodarske razmere so se izboljšale ter bo večji proračun tudi bolj zadovoljil potrebe države.

Od 251 milijonov za drž. in kmetijske dolgove se bo prvo leto porabilo za anuitetno in amortizacijsko službo kmetijskih dolgov 50 milijonov. Finančni minister meni, da bo velik del teh državnih obveznosti prišel v drž. blagajno v obliki starih dolžnih davkov do l. 1932., ker se bodo mogli s temi obveznicami v njih nominalni vrednosti odplačevati dolgovi.

V drugi izjavi je dejal finančni

minister, da se državni izdatki niso povečali v tej meri, kakor pa se more pričakovati na podlagi izboljšanja gospodarskih razmer. Vse, kar ni neobhodno potrebno, se je odložilo na boljše čase. Vendar pa so tu potrebne neke meje in nekateri izdatki so se morali povečati.

V splošnem pa je mogoče novi proračun označiti takole: Predvsem se vidi, da so se skušali spraviti izdatki v sklad z dohodki. Nadalje so povečani izdatki za anuitetno službo ter za gradbo novih železnice. Povečani so bili tudi izdatki za kmetijske dolgove. Znatno so povečani izdatki za državno obrambo.

Pri osebnih izdatkih so povečani izdatki za 800 učiteljev in 100 suplentov. Tudi za nove bolnišnice in nove zdravnike so zagotovljeni potrebni krediti. Drugi poviški so posledica že izvedenih razširjenj državnih uradov. Povišek zunanega ministrstva je samo proračunski, ne pa tudi blagajniški.

Končno je še finančni minister navedel, da je proračun uravnotežen in da je tudi realen. Predlog finančnega zakona ne vsebuje nobenega določila, s katerim bi se reševala večja vprašanja. (Upamo, da bo ostal finančni zakon do konca takšen.) V njem so le določbe, ki služijo boljše izvajanju drž. proračuna, ter v duhu zakona o državnem računovodstvu. Podrobnejše podatke pa bo dal finančni minister o novem proračunu pred narodno skupščino.

Povečanje drž. dohodkov v septembru

Državni dohodki v septembru so znašali skupno 918,6 milijona din, dočim so dosegli v lanskem septembru samo 842,5 milijona. Letos so se torej povečali za 76,13 milijona. Kako so se gibali posamezni državni dohodki, je razvidno iz naslednjih števil:

	september 1935	1936 v milijonih din
Keposredni davki:		
občni	111,3	129,2
posebni	48,9	55,7
izredni	11,4	11,8
Posredni davki:		
trošarine	78,9	83,5
takse	95,2	99,8
carine	61,2	67,8
Monopoli	168,4	169,2
Razni majhni doh.	9,5	4,2
Uprava drž. žel.	167,4	202,0
Pošte	39,3	33,5
Rudniki	19,0	21,1

Državni izdatki pa so se v septembru zmanjšali

Skupno so se v septembru državni izdatki znižali za 72,2 mili-

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18,

37-19 carinska pisarna

24-19 po uradnih urah.

OCARINJENJE

uvoznega in tovarnega blaga, po svojem car. posr. I. Kladniku, višjem car. insp. v p. — revizija deklaracij — car. reklamacije — rekurzi — carinsko-tarifne informacije itd.

jona din. Najbolj so se v primeri z lanskim letom zmanjšali izdatki za državne dolgove (za 44,9 milijona), za drž. železnice (za 33 milijonov). Povišali pa so se izdatki: za vojsko (za 27,7), za invalidske podpore (za 6,0), pošte (za 2,1), rudnike (1,5) in oddelka za gradnjo novih železnic (za nad 1 milijon din).

Od 1. aprila do 30. septembra so znašali vsi državni dohodki 4.826,8 milijona din, vsi izdatki pa 4.126,1 milijona din, da znaša višek dohodkov 700,7 milijona din. Lani je bil v istem času dosežen samo višek 594,0 milijona din. — Kljub temu pa so bili letos državni izdatki za približno 43 milijonov din več kot lani.

Dejanski višek pa je nekoliko manjši ter znaša dejansko samo 577 milijonov din, ker do konca septembra še ni bilo plačanih že dospelih državnih obveznosti za 123,6 milijona din.

„TRIGLAV“

INDUSTRIJA PERILA IN OBLEKE
J. OLUP, LJUBLJANA

STARI TRG 2

POD TRANČO 1

KOLODVORSKA UL. 9

prilagočena svojo izdelke po najnižjih cenah in najnovjših krojih Trgovci znaten popust

Monopolski dohodki

Po uradnih podatkih so znašali monopolski dohodki od 1. aprila do 30. septembra 1936 skupno 964,7 milijona din, za 18,7 milijona din manj kot v istem času lani. Kako so se gibali dohodki monopola letos in lani, kažejo naslednje številke:

	1936	1935 v milij. din
tobak	695,8	724,8
sol	138,5	134,2
petrolej	46,8	37,1
vžigalice	35,7	40,7
cigaretni papir	31,8	30,2
nepredvideni dohodki	15,9	15,6

Razen dohodkov od vžigalic so vsi drugi dohodki padli, posebno pa so padli dohodki od tobaka, nega monopola. Monopolska uprava seveda misli, da so ti dohodki padli predvsem zaradi tihotapstva. To mnenje pa najbrže ne bo držalo, temveč je veliko bolj verjetno, da so dohodki manjši, ker so tobaki izdelki z ozirom na silno padlo kupno moč prebivalstva predragi, tihotapstvo pa se širi, ker plačuje monopolska uprava preslabo sadilce tobaka.

Poznavalec mineralnih vod

zahteva povsod izrecno le

Rogaško slatino,

ker ta zraven prijetnega svežilnega okusa krepi tudi prebavo

Blasnikova Velika Pratika za l. 1937. je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celo naši izseljenci ga radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 din Dobi se v tiskarni J. Blasnikova nasl. v Ljubljani, Breg 10-12 in v trgovinah. Poleg Velike Pratique je izšla tudi Mala pratika za l. 1937., ki velja samo 2 din 50 par. Ta je razširjena zlasti na štajerskem, kjer se je dolej neupravičeno šopiril nemški »Bauernkalender« iz Gradca.

Proti monopolizaciji šolskih knjig in tiskovin

Sredi preteklega meseca je bila Zagrebu ustanovljena Zveza diskarniških organizacij Jugoslavije, v upravi katere so zastopane vse organizacije tiskarnarjev. Vodstvo zveze je zaenkrat v Ljubljani ter so bili izvoljeni za predsednika Maks Hrovatin, za podpredsednika Josip Čemažar in za tajnika Rado Grum.

Ena glavnih nalog nove organizacije bo tudi sistematičen boj proti monopolizaciji šolskih knjig in tiskovin ter v zvezi s tem tudi boj proti nelojalni konkurenci. Demonopolizacija šolskih knjig, šolskih zvezkov in tiskovin je prvi pogoj za napredek tiskarskega obrta in zato želimo novi organizaciji v njenem prizadevanju čim lepših uspehov.

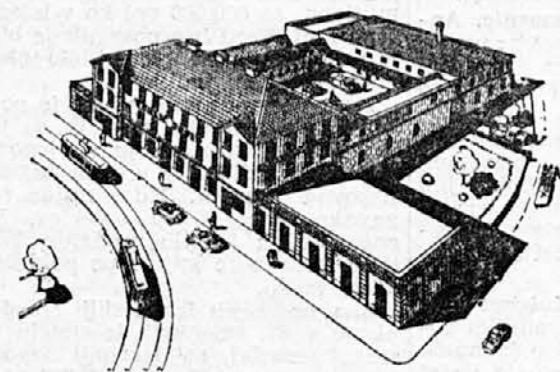
Sodelovanje naše države na mednarodnem sejmu v Lipskem

Spomladanskega velesejma v Lipskem, ki bo od 28. II. do 8. III. 1937, se bo oficialno udeležila tudi naša država. Interesanti, ki se hočejo te gospodarske manifestacije udeležiti z vzorci svojega blaga, naj se javijo neposredno: Trgovinskemu muzeju ministrstva trgovine in industrije v Beogradu, Miloša Vel. 29.

Za uvoznike blaga iz Nemčije

Nacionalni odbor Jugoslovansko-nemške trgovinske zbornice v Beogradu je prejel od nemške devizne centrale (Reichstelle für Devisenbewirtschaftung) naslednje obvestilo: V nemških, pa tudi v jugoslovanskih trgovskih krogih nastaja večkrat dvom o tem, ali se more tranzitno blago, ki ga izvažajo nemški tranzitni trgovci v Jugoslavijo, plačati po nemško-jugoslovanskem kliringu. Ker vsebuje tako nemško-jugoslovanski kliring, kakor tudi vsi drugi plačilni sporazumi, ki jih je doslej sklenila Nemčija, določbo, da se tranzitno blago ne more plačati v

VERLIČ JOSIP, LJUBLJANA

POSLOVNA HIŠA IN SKLADIŠČA

lastnik trvdke

ANT. KRISPER COLONIALE, Tyrševa c. 31

USTANOVLJENA LETA 1834

Telefon št. 22-63 Brzjavlj: Krispercoloniale

Veletrgovina kolonialne in špecerijske robe -- Veleprazarna kave -- Mlini za dišave

Zaloga špirta, raznega žganja in knjaka ter vseh vrst mineralne vode

Točna posrežba! Ceniki na razpolago!

kliringu, je nemška devizna centrala izdala 4. novembra 1936 razpis, po katerem se tranzitno blago, ki se uvažuje v Nemčijo, ali pa izvažajo iz Nemčije, ne more plačati v kliringu. Da se izogne težavam in morebitnim denarnim izgubam, se mora tako nemški izvoznik kakor tudi jugoslovanski izvoznik pred sklenitvijo tranzitnega posla prepričati, ali mu bo Narodna banka dala na razpolago devize za uvoz dotičnega blaga.

Iz zadnjih »Službenih listov«

»Službeni list« banske uprave Dravske banovine z dne 18. novembra je objavil: Uredbo o trgovinskem sporazumu med Jugoslavijo in Nizozemsko — Izpremembo pravilnika o kontroli hmelja, namenjenega za izvoz — Odločbo o ustanovitvi nove katastrske uprave za dolnjelendavski okraj.

»Službeni list« z dne 21. novembra: Uredbo o trgovinskem sporazumu med Jugoslavijo in Grčijo — Pravilnik za poslovanje kontrolnega odbora pri ministertvu za trgovino in industrijo za izvrševanje uredbe o preskrbovanju industrije za semensko olje z oljnatim semenom — Cene oljate in kapusne repice, oljnatega se-

mena ter cene za sončnično semenje.

»Službeni list« z dne 25. novembra: Odločbo kralj. namestnikov o spojitvi občin Kranj in Primskovo — Uredbo o ustanovitvi policijskega komisariata na Jesenicah — Izpremembo pravilnika za veliko in malo prodajo soli — Nove telefonske takse v prometu z Italijo in tujino.

»Službeni list« z dne 28. novembra: Zakon o izpremembi trgovinske pogodbe s Češkoslovaško — Pravilnik o področju posvetovalnih organov pri drž. narodnih gledališčih — Pojasnilo o prepovedi barvanja malinovega soka tudi z neškodljivimi barvami — Podeljevanje voznih ugodnosti dnevnicičarjem, honorarnim uslužbencem in pomožnemu osebju ter njih rodbinam.

»Službeni list« z dne 2. decembra: Zakon o konvenciji o vzajemnih odnosih v civilnih in trgovinskih stvarih, sklenjeni med Jugoslavijo in Turčijo — Podaljšava roka za izdajo mestnih pravilnikov po navodilih o izvrševanju § 124. zakona o mestnih občinah — Pravilnik o sestavi in organizaciji in področju Banovinskega turističnega sveta Dravske banovine — Odločbe o oprostitvi Narodnega doma v Kranju od plačevanja družbenega davka.

Dobave - licitacije

Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje za oddajo gradbenih del pri gradnji carinskega oddelka v Planini pri Rakeku II. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 5. decembra ob 11. uri v sobi št. 34 tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani. Uradno odobreni proračun: din 442.688.25.

Direkcija drž. rudnika v Tivtu sprejema do 9. decembra ponudbe za dobavo jeklenih cevi ter kompletne spušnice iz platna za gasilca: do 12. decembra za dobavo arzenika v prahu, stearinske kisline, svinčenega belila, raznih ročnih dvigal ter železne pločevine.

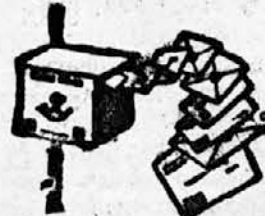
Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 10. decembra ponud-

VELETRGOVINA
kolonialne in
špecerijske
robe

IVAN JELAČIN
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte ceniki!

'KUVERTA'
D. Z. O. Z.

LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67

TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Trgovci!
Naročajte
»Trgovski list«!

L. M. Ecker sinova

● Splošno kleparstvo
● leso-cementne strehe
● strelovodne naprave
● vodovodne inštalacije
Slomškova ulica 4
TELEFON 29.33

„GROM“

Carinsko-posredniški in spedijski bureau d. z. o. z.

LJUBLJANA

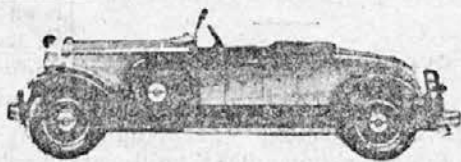
Kolodvorska ulica št. 41

Naslov brzjavkam: „GROM“

Telefon interurban št. 2454

Zastopstva v vseh večjih mestih v tu- in inozemstvu — Zastopniki družbe spalnih vozov S. O. E. za ekspresne pošiljke. — Vse potrebne informacije brezplačno

BOSCH-SERVICE

Izvršujem vsa popravila magnetov za avtodynamo, zaganjače (Anlasser) ter vso električno napeljavo na avtomobilih in motociklih. Lastne naprave za polnjenje akumulacij. Vedno v zalogi vsi tovrstni Bosch-proizvodi

J. KRALJIČ, LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA C. 13 -- Tel. 25-35

Času primerno

je, da nakupujete blago za plašče, suknje, obleke in manufakturo sploh pri trvdki

NOVAK-LJUBLJANA
Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

OGROMEN IZBOR — SOLIDNE CENE

be za dobavo raznih krogljnih le-
zajev ter 500 raznih ščetk.

LICITACIJE:

Dne 5. decembra bo v inženirskem oddelku štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za dozidavo šupe in popravo XIV objekta vojašnice »Kr. Aleksandra I.« v Ljubljani.

Dne 11. decembra bo pri Upravi državnih monopolov v Beogradu ofertna licitacija za dobavo kartona in papirja za potrebe tobačne tovarne v Nišu; dne 21. decembra za dobavo lepila in škroba za potrebe tobačnih tovarn.

(Predmetni oglasi so v pisarni za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Zunanja trgovina

Izvozniki v Francijo in francoske kolonije se opozarjajo, da mora biti na vsakem zaboju naznačeno, da je blago iz Jugoslavije. Po francoskih predpisih se kaznuje z denarno globo, če ni označeno na zaboj, iz katere države izvira blago.

Po sklenitvi italijansko-jugoslovanske trgovinske pogodbe je bilo prodano v Jugoslavijo že za okoli 50 milijonov din italijanskih preddiv. V zadnjem času se je italijansko preddivo podražilo, ker bodo kompenzacijska dovoljenja kmalu izčrpana.

»Technische Union Gesellschaft m. b. H.« se je ustanovila v Berlinu. Glavna naloga družbe je pospeševanje nemške trgovine v Balkanom in zlasti v Jugoslavijo.

V zvezi z devalvacijo švicarskega franka namerava švicarska vlada opovedati vse trgovinske pogodbe z balkanskimi državami.

Radio Ljubljana

Petek, dne 4. decembra: 11.00: Šolska ura: O življenju in smrti Ljubija Bartola, junačka-rešitelja iz Drage (Ljudevit Mrzel) — 12.00: Po domačih stezicah (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Na ruskih poljanah (radijski orkester) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Pomoč otroku pri jezikovnem pouku (ga. Dora Peganova) — 18.20: Podoknice (plošče) — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Vesele pesnice in lahka glasba — Sodelujejo: Jelačin, radijski orkester in prof. Marjan Lipovšek (klavir) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, dne 5. decembra: 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Plošče — 18.00: Za delopust — 18.40: Današnji denarni problem (dr. Jože Mihelak) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: Zunanja politika (dr. Alojzij Kuhar) — 20.20: Miklavžev večer za otroke — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Miklavžev spored za odrasle: Glasba vsake vrste, vmes zvočna igra »Hudičev kabalet«. Oba dela večera vodi Jože Zupan.

● Trgovci, prodajte domače blago! ●
»Naš čaj« Vam daje dober in stalen zaslužek!
● Zaloga: Kmetijska družba v Ljubljani ●

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z. o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konte, štraco, journales, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Gospodje trgovci! S prodajo novega »RUTHAX« email-laka najpopolnejšega sredstva za pleskanje, imate brez vsakega rizika velik in stalen zaslužek. Pišite glavnemu zastopniku: Commerce d. d., Ljubljana, Krekov trg 10.